

יום ד', ל' בשבט, א' דר"ח אדר א' תשס"ח (06 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום א' דראש חודש אדר: "זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו!" [תהלים קי"ח 24]

משנכנס אדר מרבים בשמחה! חודש אדר הוא האחרון (ה-12) בחודשי השנה למניין יציאת מצרים, והוא החודש ה-6 למניין בריאת העולם. השנה היא **שנה מעוברת** ונוסף **אדר שני** שהוא חודש 13 לפי סדר החודשים; אעפ"י-כן, לא נקרא אדר שני במקרא אלא חודש שנים-עשר אף הוא. וראיה לכך ממגילת אסתר שכתוב בה: **"ובשנים עשר חודש הוא חודש אדר..."** [שם ט' 1] וקבלה בידינו שאותה שנה שעליה היתה גזירת המן להשמיד ולהרוג, שנה מעוברת היתה, והנס באדר שני היה, והוא נקרא **חודש שנים-עשר**.

היום, **ל' שבט**, לפני 108 שנה, בשנת תרנ"ו (1896-5656), פרסם הרצל את **"מדינת היהודים"**, חוברת שבה ניתח את שאלת היהודים והחוזה תכנית מדינית לפתרונה. [תמ"ה]

בספר "מדינת היהודים" הציג בנימין זאב הרצל תכנית מדינית חדשה וחסרת תקדים: תכנית להקמת מדינה ריבונית לעם היהודי בהסכמת המעצמות של אותה תקופה וכחלק מן הפוליטיקה הבינלאומית. בחיבורו "מדינת היהודים" הציג הרצל את בעיית היהודים – ואת הפתרון לבעיה זו. הרצל הדגיש, כי פתרון לאומי-מדיני של בעיית היהודים הוא הפתרון היחידי – והוא צורך חיוני לעם היהודי. הרצל הבין, כי האנטישמיות באירופה "מושרשת כה עמוק בלב העם הפשוט, עד שאין לצפות... לביטולה בזמן סביר", כפי שהוכח במשפט דרייפוס. הרצל גם הכיר **בכישלון רעיון האמנציפציה**, שהבטיח ליהודים שוויון זכויות אזרחי וחברתי – אך לא התממש במציאות של אנטישמיות גוברת ושנאת יהודים. הרצל האמין, שהיהודים יוכלו להשתלב בעולם ולהתקבל בקרב העמים רק בתנאי אחד: בתנאי שהם יתאחדו ויפעלו למען הקמת מדינה יהודית ריבונית. רק אז ורק כך יוכלו היהודים להשתלב במשפחת העמים: "תינתן לנו ריבונות בחבל ארץ כלשהו [!] על פני האדמה, שיספיק לצורכי עמנו המוצדקים. לכל השאר – נדאג בעצמנו", כתב הרצל.

"מדינת היהודים" עורר עם פרסומו תגובות שונות: רוב היהודים במערב אירופה – גם המשכילים וגם החרדים – דחו את "מדינת היהודים" של הרצל כרעיון מרחיק לכת ובלתי מעשי. גם בקרב המנהיגים ואנשי הרוח במזרח אירופה היו תגובות שליליות ולגלגניות לתכניתו של הרצל. אך רבים מאוד מ"חובבי ציון", וגם צעירים וסטודנטים יהודים, קיבלו בהתלהבות את "מדינת היהודים" ואת קריאתו של הרצל בהקדמה לספרו: "עם אנחנו – עם אחד". חיים נחמן ביאליק, שהיה אז משורר צעיר ברוסיה, נמנה עם הספקנים והמלגלים על "מדינת היהודים". והוא פרסם שיר קצר ועוקצני ובו כתב: "אנשי פלאות המה כולם / מהם כל דבר לא ייפלא / באצבע קטנה עשו מדינה / ובבוהן ידם – עולם מלא... כבר מוכן שם הכול בווינה /... ותהי למזל טוב למדינה."

התגובות השליליות והלגלגניות שעורר "מדינת היהודים" לא הפתיעו את הרצל. שלושה ימים אחרי פרסום הספר הוא כתב ביומנו: "מכרים שואלים אותי: האם החוברת שמדברים עליה... זה הומור או רצינות? ואני עונה: רצינות מוחלטת!" כשנה לאחר פרסום

"ויהי החודש הזה סוף וקץ לכל צרותינו..." [מתוך תפילת מוסף לראש חודש]

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של **כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם** בתוך שאר חולי ישראל, **ולשלומם של כל חיילי צה"ל**

יום ד', ל' בשבט, א' דר"ח אדר א' תשס"ח (06 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

"מדינת היהודים" – גם המלגלים הבינו כי טען, ורבים מן המתנגדים הפכו לאוהדים והצטרפו לתכניתו המדינית של הרצל.

גלגולי "מדינת היהודים"

"מדינת היהודים" לא נכתב מלכתחילה כחיבור שנועד לפרסום לכלל הציבור – אלא כקובץ מסמכים שכתב הרצל לנדבנים יהודים גדולים, ובהם הברון מוריס הירש ומשפחת רוטשילד. בחודש סיוון תרנ"ה (יוני - 1895) הכין הרצל מסמך בן 22 עמודים – ראשי פרקים ורשימות לקראת פגישתו עם הברון הירש. הפגישה לא עלתה יפה, והרצל לא הצליח לשכנע את הברון הירש להירתם ולתרום למימוש תכניתו המדינית. אבל הרעיון לא הרפה ממנו, והמסמך שהכין היה למעשה הטיוטה של "מדינת היהודים". לקראת פגישתו עם משפחת רוטשילד הכין את "הנאום אל הרוטשילדים" – שהיה למעשה שמו הראשון של החיבור "מדינת היהודים". על-פי עצת אביו וידידיו הוא החליט לוותר על פנייתו למשפחת רוטשילד, ולהפנות את המסמך לידידיו המשכילים היהודים, תחת הכותרת "נאום אל היהודים". אבל גם בקרב חבריו המשכילים לא נחל הצלחה, ולא מצא הד חיובי לרעיונותיו ולתכניתו. אז החליט הרצל, כי **עליו לפנות אל העם היהודי כולו**. לשם כך, התחיל הרצל בעבודת העריכה של המסמך – עריכה שהסתיימה בחודש טבת תרנ"ו (ינואר 1896). הוא פנה לכמה מוציאים לאור בעלי שם, אך אלה דחו את המסמך ולא הסכימו להוציאו לאור. ורק ברייטנשטיין, מוציא לאור לא מפורסם בווינה, התלהב מן המסמך והסכים לפרסם אותו. וכך כתב הרצל ביומנו ביום ד' בשבט תרנ"ו (19 בינואר 1896): "חתמתי עם המו"ל ברייטנשטיין. [הוא] היה נלהב כשקראתי לו כמה חלקים מתוך החיבור השלם, שסוף סוף סיימתי את כתיבתו לאחר עמל רב. את השם שיניתי ל"מדינת היהודים..."

[<http://lib.cet.ac.il/Pages/item.asp?item=6148>]

ואכן, מתאים ביותר שהרצל זכה להוציא את הרעיון לאור בחודש **שבט** – חודש שבו עולם הצומח "מתעורר לתחיה" - כאשר מטרת רעיונותיו היתה לעורר את העם היהודי גם הם לתחייה לאומית....

"ויהי החודש הזה סוף וקץ לכל צרותינו..." [מתוך תפילת מוסף לראש חודש]

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל